

Liikenne- ja viestintävirasto Traficom
Kirjaamo
PL 320, 00059 TRAFICOM
Opastinsilta 12 A, 00520 Helsinki
kirjaamo@traficom.fi

Viite: TRAFICOM/600757/05.00.12.03/2025

Lausunto ilmatilamuutoksista AIRAC-päivämäärälle 15.4.2027 (kolmas lausuntokierros)

Suomen Ilmailuliitto ry kiittää mahdollisuudesta lausua Ilmatila 2027 -hankkeen kolmannen lausuntokierroksen aineistosta.

Yleistä

Kiitämme Traficomia sekä muita hankkeeseen osallistuneita viranomaisia ja palveluntarjoajia hyvästä ja rakentavasta yhteistyöstä koko lausunto- ja neuvotteluprosessin aikana. Pidämme myönteisenä, että harrasteilmailun toimintaedellytyksiä on prosessin aikana kuultu ja niitä on useilta osin huomioitu ilmatilarakenteen suunnittelussa.

Pidämme tärkeänä, että hankkeen tavoitteet, kuten lentoturvallisuuden ylläpitäminen, maanpuolustuksen tarpeiden turvaaminen, kaupallisen ilmailun toimintaedellytykset sekä eri ilmatilankäyttäjryhmien tarpeiden yhteensovittaminen, toteutetaan tavalla, joka turvaa myös harrasteilmailun tosiasialliset toimintaedellytykset.

Keskeiset huomiot

Lounais-Suomen harrasteilmailun toimintaedellytykset:

Haluamme edelleen kiinnittää huomiota Lounais-Suomen ilmatilarakenteen vaikutuksiin harrasteilmailuun ja erityisesti purjelennon toimintaedellytyksiin. Alueelle sijoittuu merkittävä osa Suomen aktiivisimmista purjelentokeskuksista ja purjelennon toiminta-alueista, minkä vuoksi muutoksilla on vaikutuksia myös kansallisen kilpa- ja koulutustoiminnan edellytyksiin.

Ilmailuliitto on aiemmissa lausunnoissaan ja neuvotteluissa tuonut esiin huolensa valvomattoman ilmatilan vähenemisestä erityisesti EFHK–EFTU–EFTP–EFPO-aluekokonaisuuden sisällä. Erityisesti EFTP TMA UPPER -rakenteen laajeneminen lounaaseen heikentää purjelennon ja muun harrasteilmailun toimintamahdollisuuksia vakiintuneella ja aktiivisesti käytetyllä alueella.

Ilmatilarakenteen suunnittelu on edennyt vaiheeseen, jossa yksittäisten TMA-rakenteiden muuttaminen ei välttämättä ole enää tarkoituksenmukaista tai realistista. Tämän vuoksi Ilmailuliitto ei tässä vaiheessa esitä EFTP TMA UPPER -rakenteen muuttamista tai TMA-rakenteiden porrastamista, vaan pitää

tarkoituksenmukaisena, että harrasteilmailulle aiheutuvia vaikutuksia lievennetään osana ilmatilankäytön vuosisuunnittelua.

Ilmailuliitto esittää, että harrasteilmailun toimintaedellytykset Lounais-Suomessa varmistetaan vuosisuunnittelussa kausiluonteisesti perustamalla harrasteilmailun prioriteettikaudelle 1.5.–31.8. väliaikainen vaara-alue tai muu vastaavan toiminnallisen vaikutuksen tuottava ilmatilaratkaisu. Ratkaisu tulisi kohdistaa erityisesti EFTP TMA UPPER -laajennuksen lounaiskulman alueelle sekä nykyisen EFPO TMA EAST -alueen yhteyteen siten, että se mahdollistaa harrasteilmailulle tarkoituksenmukaisen toimintatilan ja yhteyden pohjoisen suuntaan.

Alueen tulisi olla yleisesti harrasteilmailun varattavissa prioriteettioikeudella esimerkiksi FL75 korkeuteen saakka. Menettelyn yksityiskohdat, aktivointiperiaatteet ja koordinoituvastuut voidaan sopia erikseen Traficomin, Fintrafficin ja harrasteilmailun toimijoiden kesken esimerkiksi nykyisten Gliding Event Supplement -menettelyjen pohjalta.

Ilmailuliiton näkemyksen mukaan tällainen kausiluonteinen ja joustava ilmatilaratkaisu tukisi tehokasta ilmatilankäyttöä. Se mahdollistaisi kaupallisen liikenteen tavoitteiden ja valvotun ilmatilan rakenteellisten tarpeiden toteutumisen, mutta turvaisi samalla harrasteilmailulle välttämättömän toimintatilan sen aktiivisimpana kautena.

TRA/Local TRA mallin kehittäminen

Ilmailuliitto pitää lisäksi tärkeänä, että Ilmatila 2027 -hankkeen ensimmäisellä lausuntokierroksella esiin nostettua ajatusta TRA- tai Local TRA -alueiden hyödyntämisestä harrasteilmailun tarpeisiin jatkoselvitetään osana ilmatilan käytön suunnittelua.

TMA-rakenteet ovat harrasteilmailun näkökulmasta toiminnallisesti haastavia, koska niiden käyttö edellyttää lennonjohtoselvitystä eikä siten sellaisenaan turvaa harrasteilmailulle ennakoitavaa ja joustavaa toimintatilaa. Nykyisin harrasteilmailun tarpeita on valvotussa ilmatilassa ratkaistu vaara- eli D-alueilla.

Ilmailuliitto katsoo, että TRA- tai Local TRA -alueisiin perustuva toimintamalli voisi jatkossa tarjota joustavamman tavan yhteensovittaa harrasteilmailun tarpeet muun ilmaliikenteen kanssa, mikäli menettelyt suunnitellaan selkeiksi ja käytännössä toimiviksi. Ilmailuliitto esittää, että mallin jatkoselvitystä ja tarvittaessa pilotointia edistetään yhteistyössä Traficomin, Fintrafficin ja harrasteilmailun toimijoiden kanssa. Tarkoituksena ei olisi heikentää nykyisten D-alueiden toiminnallista hyötyä, vaan arvioida, voisiko TRA- tai Local TRA -menettely täydentää nykyisiä ratkaisuja ja palvella tulevaisuudessa myös muita harrasteilmailun ilmatilar tarpeita.

Pyhtään FIZ ja Kymin lentopaikan toimintaedellytykset

Ilmailuliitto haluaa lisäksi kiinnittää huomiota Pyhtään FIZ-ilmatilarakennetta koskevaan muutokseen ja sen mahdollisiin vaikutuksiin Kymin lentopaikan toimintaan.

Ilmailuliitto ei vastusta Pyhtään lentopaikan kehittämistä lentoasemaksi eikä FIZ-ilmatilan perustamista Pyhtään toiminnan sitä edellyttäessä. Samalla pidämme välttämättömänä, että mahdollinen FIZ-ilmatila ei vaaranna tai kohtuuttomasti heikennä Kymin lentopaikan vakiintuneita toimintaedellytyksiä.

Karhulan Ilmailukerho on omassa lausunnossaan tuonut esiin Pyhtään FIZ-ilmatilan mahdollisia vaikutuksia Kymin lentopaikan toimintaan. Ilmailuliitto pitää tärkeänä, että kyseisessä lausunnossa esitetyt näkökohdat arvioidaan huolellisesti ja otetaan huomioon jatkovalmistelussa ja päätöksenteossa.

Ilmailuliitto on myös omalta osaltaan pyrkinyt edistämään alueellisten toimijoiden välistä yhteisymmärrystä ja yhteistyötä osana Ilmatila 2027 -hanketta. Tähän on sisältynyt muun muassa alueellisten D-alueiden määrittelyyn liittyvää valmistelua, jolla on pyritty turvaamaan Kymin lentopaikan harrasteilmailun toimintaedellytyksiä tilanteessa, jossa Pyhtään FIZ-ilmatila toteutuisi.

Muuta

Harrasteilmailun asema ilmatilankäyttäjänä

Korostamme, että harrasteilmailu on suomalaisessa ilmailussa merkittävä ja tasavertainen ilmatilankäyttäjärühmä. Harrasteilmailu tuottaa ilmailuosaamista, koulutusta, alueellista toimintaa, kilpailutoimintaa ja ilmailukulttuuria sekä muodostaa monelle ilmailun ammattilaiselle ensimmäisen kosketuksen ilmailuun.

Tunnistamme kaupallisen ilmailun, maanpuolustuksen ja muiden ilmatilankäyttäjien tarpeet. Näiden tarpeiden yhteensovittaminen ei kuitenkaan saa johtaa siihen, että harrasteilmailun vakiintuneet ja perustellut toimintamahdollisuudet kaventuvat ilman toimivia korvaavia menettelyjä. Ilmatilan käytön tulee perustua tasapuolisuuteen, ennakoivaan suunnitteluun, joustavaan yhteensovittamiseen ja käyttäjäryhmien väliseen yhteistyöhön.

Harrasteilmailu on luonteeltaan voimakkaasti kausiluonteista. Erityisesti ajanjaksolla 1.5.–31.8. ilmatilaa tulee olla tosiasiallisesti käytettävissä harrasteilmailun turvalliseen ja tarkoituksenmukaiseen harjoittamiseen. Ilmailuliitto pitää välttämättömänä, että tämä huomioidaan paitsi pysyvissä ilmatilarakenteissa myös ilmatilankäytön vuosisuunnittelussa ja ilmatilan päivittäisessä käytössä.

LAUSUNTO
31.7.2026

Olemme valmiita jatkamaan rakentavaa yhteistyötä Traficom, Fintrafficin, Puolustusvoimien ja muiden toimijoiden kanssa kaikkien ilmatilankäyttäjryhmien toimintaedellytysten turvaamiseksi.

Lausunnon valmistelu

Ilmailuliiton edunvalvontapäällikkö Petri Kantola, 0400 910 203,
petri.kantola@ilmailuliitto.fi

Suomen Ilmailuliitto – Finlands Flygförbund ry

Timo Latikka
toiminnanjohtaja

LIITTEET

Liite 1 – Lausuntotaulukko

TIEDOKSI

ilmatila@traficom.fi
Ylitarkastaja Mika Saalasti, Traficom, mika.saalasti@traficom.fi